

**Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIT-372 /22-T

Název	Gymnázium Mikuláše Koperníka, Bílovec, příspěvková organizace
Sídlo	17. listopadu 526/18, 743 01 Bílovec
E-mail	gbilovec@gmk.cz
IČ	00601667
Identifikátor	600016773
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Pavel Mrva
Zřizovatel	Moravskoslezský kraj
Místo inspekční činnosti	17. listopadu 526/18, 743 01 Bílovec
Termín inspekční činnosti	7. 3. 2022 – 10. 3. 2022

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školní zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle školních vzdělávacích programů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Gymnázium Mikuláše Koperníka, Bílovec, příspěvková organizace, 17. listopadu 526 (dále „škola“) vykonává činnost střední školy a školní jídelny. Ve školním roce 2021/2022 vzdělává střední škola žáky v denní formě vzdělávání v oborech vzdělání 79-41-K/41 Gymnázium (čtyřleté) a 79-41-K/81 Gymnázium (osmileté). K termínu inspekční činnosti navštěvovalo školu ve čtrnácti třídách 355 žáků, z toho 216 žáků se vzdělává ve třídách osmiletého gymnázia. Škola je naplněna vzhledem k nejvyššímu povolenému počtu žáků ze 60 %. Ve školním roce 2021/2022 eviduje škola 20 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy (dále „ředitel“) vykonává funkci od roku 2010, v letech 2014 – 2018 byla jeho činnost přerušena z důvodu působení ve vedení města Bílovce. Na řízení školy se podílí dva zástupci, jejichž vymezení kompetencí odpovídá podmínkám a potřebám školy. Koncepce školy je jasně formulovaná a srozumitelná všem účastníkům vzdělávání. Na vizi školy se aktivně podílejí pedagogové, což přispívá k naplňování jednotlivých kroků její realizace a jasnému směřování k vytyčeným cílům. Postup je průběžně sledován a vyhodnocován v rámci porad a setkávání členů pedagogického sboru i ostatních zaměstnanců. Ředitel pravidelně provádí motivační rozhovory, kde s jednotlivými pedagogy vyhodnocuje jejich dosavadní práci a plán profesního rozvoje v souvislosti s dalším vzděláváním a účastí na mimoškolních aktivitách. Ředitel na základě odbornosti a zájmů pedagogů vytváří specializované pracovní skupiny, které se věnují plnění jednotlivých úkolů vytyčených v plánu práce. Vedení školy začínajícím pedagogům systematicky zajišťuje podmínky pro jejich pedagogickou činnost. Hospitační činnost je prováděna ředitelem školy, zástupcem ředitele a vedoucími předmětových komisí, pedagogům je poskytována zpětná vazba výuky za účelem zkvalitňování jejich vzdělávací činnosti. Pravidelné schůzky předmětových komisí jsou zaměřeny na předávání informací mezi vyučujícími, sjednocení hodnotících kritérií v jednotlivých předmětech a na organizační záležitosti.

Komunikace mezi vedením školy, žáky, jejich zákonnými zástupci a pedagogy je účelně zajišťována prostřednictvím školního informačního systému, webových stránek a možnosti osobních schůzek v rámci konzultačních hodin. Vedení školy se účastní jednání školské rady, spolupracuje se Sdružením rodičů a přátel dětí školy. Ředitel klade velký důraz na individuální přístup při řešení možných problémů ve všech aspektech podléhajících se na podmínkách vzdělávání a rozvoji osobnosti žáka. Setkává se se zástupci školního parlamentu, kde projednává podněty ze strany žáků. Je vstřícný k osobnímu jednání s žáky a zákonnými zástupci. Případné návrhy a problémy dále analyzuje a stanovuje adekvátní opatření. V době uzavření škol v důsledku pandemické situace bylo provedeno dotazníkové šetření mezi zákonnými zástupci, na jehož základě došlo k potřebným úpravám organizace distanční výuky.

V posledních letech se škola zaměřuje na vytváření nadstandardních podmínek pro ekologickou výchovu. Mezi hlavní priority ředitel ve školním roce 2021/2022 stanovil vybudování aquaponie (ekonomické systémy produkce potravin, které spojují chov ryb s pěstováním rostlin bez půdy) jako součást vznikající školní ekologické zahrady. Dosud se zde podařilo vybudovat prvky podporující rozmanitost živých organismů v rámci školního pozemku a došlo k výsadbě stromů. V této souvislosti ředitel ve spolupráci se studenty Ostravské univerzity a Hnutím Brontosaurus usiluje o založení experimentálního školního pracoviště v nedalekém kamenolomu, které by taktéž sloužilo ke vzdělávacím a výchovným

environmentálními aktivitám žáků školy. V současné době dobrovolníci z řad žáků školy pod vedením odborníků provádějí úvodní práce na přípravě terénu pro studijní účely.

Prostorové a materiální podmínky ve škole vyhovují potřebám realizovaných vzdělávacích programů. Průběžně dochází k ekologizaci provozu školní budovy a výměně školního nábytku. Od poslední inspekční činnosti (ve školním roce 2014/2015) byla realizována modernizace odborných učeben a sportovní haly, byla provedena výměna osvětlení. Učebny jsou vybaveny moderními didaktickými pomůckami, které jsou v rámci výuky účelně využívány. Ve vestibulu školy se nachází prostor vybavený stoly a židlemi umožňující neformální setkávání žáků napříč ročníky. V oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví škola vyhodnocuje možná rizika a poskytuje žákům potřebné informace k jejich prevenci. Míra úrazovosti vykazuje mírně klesající tendenci.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Hospitační činnost byla prováděna v ročnících osmiletého a čtyřletého gymnázia v teoreticky i výchovně zaměřených vyučovacích předmětech.

Výuka v hospitovaných hodinách probíhala na odborné úrovni, byla promyšlená a realizovaná v souladu s kurikulárními dokumenty. Komunikace mezi učiteli a žáky byla vedena v pozitivní, motivační atmosféře podporující proces učení. Učitelé projevovali vstřícný přístup, posilující vztah vzájemného respektu mezi pedagogy a žáky, nevyskytovaly se kázeňské problémy. Celkově výuka poskytovala žákům málo prostoru pro aktivizaci, rozvoj kritického myšlení a klíčových kompetencí, nebyly využívány prvky formativního hodnocení. V malé míře učitelé uplatňovali individuální přístup a diferenciaci zadávaných úkolů podle schopností a potřeb jednotlivých žáků. Ojedinele žáci pracovali v on-line prostředí, kde měli možnost procvičovat nabyté praktické vědomosti a vyhledávat informace související se zadáním úkolu. Ve sledovaných hodinách vyučující většinou hodnotili výkony žáků slovně nebo známkou.

Sledovaná výuka českého jazyka a literatury byla vedena odborně správně. Převládala frontální metoda výkladu, řízeného rozhovoru a samostatné práce žáků. Dominantní role učitele a převažující zaměření výuky na vědomostní cíle ve většině vyučovacích hodin neumožňovala dostatečnou podporu rozvoje čtenářské gramotnosti, komunikativních schopností a jazykových dovedností žáků. Většina činností byla zaměřena především na faktografické znalosti žáků, vyučující nevyžadovali od žáků souvislejší projev, ve kterém by rozvíjeli schopnost argumentace, často měli tendenci odpovídat místo žáků, případně doplňovali jejich odpovědi vlastními formulacemi. Žáci měli k dispozici učebnice a pracovní sešity, ale v hospitovaných hodinách s nimi pracovali jen v menší míře. Pedagogové v průběhu hodin zařazovali také práci s textem a pracovními listy včetně zadaných úkolů, výsledky této práce byly ověřovány většinou metodou řízeného rozhovoru, nebyla účelně využita práce s chybou.

Z cizích jazyků byly hospitovány hodiny anglického, německého, španělského a francouzského jazyka. Výuka byla v převážné většině vedena v cílovém jazyce, český jazyk byl použit k upřesnění pokynů. V průběhu vzdělávání byly rozvíjeny produktivní i receptivní jazykové dovednosti. Především v hospitovaných hodinách anglického a francouzského jazyka byly realizovány aktivity ve dvojicích nebo skupinách a docházelo k účelnému střídání výukových aktivit. Některé hospitované vyučovací hodiny byly věnovány pouze jedné z jazykových dovedností (gramatickým jevům, konverzaci), což často vedlo k jednotvárnosti a tím také ke snižování pozornosti žáků. V malé míře byla žákům

poskytnuta příležitost k samostatnému projevu v cílovém jazyce. Ve výuce byla minimálně věnována pozornost cílům vyučovacích hodin a zhodnocení vzhledem k učení žáků.

Těžší výuky matematiky spočívalo v cíleném osvojování řešení matematických úloh a problémů. V hospitovaných hodinách byli žáci vhodně motivováni a povzbuzováni k aktivnímu přístupu a pracovali většinou se zaujetím. Výklad učiva byl veden jasně a srozumitelně, nové pojmy byly zařazovány do již známých souvislostí. V hodinách převládala méně efektivní forma frontální výuky. V některých hodinách bylo využito dovedností a znalostí z jiného předmětu a výuka byla podpořena účelným využitím digitálních technologií. Efektivní byla práce asistentky pedagoga, která poskytovala funkční pomoc nejen žákům se speciálními vzdělávacími potřebami. Vyučující u žáků rozvíjeli logické a abstraktní myšlení, čímž podporovali rozvoj matematických kompetencí.

V hodinách přírodovědných předmětů odbornost a zaujetí učitelů účelně zvyšovala motivaci a míru zapojení žáků do výuky, přestože byla využita frontální forma s metodou výkladu doplněna řízeným rozhovorem. Pracovní tempo bylo přiměřené a odpovídalo studijním možnostem žáků. Někteří vyučující podporovali u žáků osobnostní rozvoj v rámci environmentálního vzdělávání.

Efektivní střídání činností v hudební výchově poskytl žákům možnost aktivního zapojení do výuky, otevřená komunikace a využití celé škály pomůcek i digitální techniky aktivizovaly a motivovaly žáky ke spontánním projevům.

Úlohy zadávané v hospitovaných hodinách zeměpisu a základů společenských věd poskytovaly učitelům informace o zvládnutí aktuálně probíraného obsahu učiva. Byla zařazována skupinová práce a práce ve dvojicích. Žáci pracovali se zájmem a byla po nich vyžadována náročná komunikace podporující kritické myšlení.

Sledovaná výuka tělesné výchovy se vyznačovala promyšlenou realizací, potřebný důraz byl kladen na dodržování zásad bezpečnosti a prevenci úrazů. Žáci byli vhodně motivováni k pohybovým činnostem a vedeni k uvědomění si důležitosti pohybu a kondice v běžném životě. Pohybovým činnostem žáků předcházela názorná ukázka učitele, která účinně přispívala k naplnění stanovených cílů.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Dosažené znalosti a dovednosti žáků učitelé průběžně hodnotí především různými formami ústního a písemného zkoušení. Škola výsledky vzdělávání průběžně sleduje a vyhodnocuje v rámci pedagogické rady, podle potřeby k nim přijímá opatření ke zlepšení. Celkově žáci dosahují ve vzdělávání stabilně velmi dobrých výsledků, ve školním roce 2020/2021 prospělo s vyznamenáním více než 60 % žáků, všichni žáci školy prospěli. Žáci dlouhodobě vykazují téměř 100 % úspěšnost u maturitních zkoušek. Míru dosažených kompetencí ověřuje škola také externím testováním, kde vykazuje výborné hodnocení. Odchody žáků v průběhu vzdělávání se téměř nevyskytují. Další uplatnění svých absolventů škola sleduje prostřednictvím předávání informací samotnými žáky. Většina z nich pokračuje ve studiu na vysokých školách. Získané informace využívá škola v rámci kariérového poradenství.

Distanční výuka probíhala pomocí jednotné platformy. U některých žáků škola zaznamenala problémy s nedostatečným technickým vybavením, tyto problémy řešila zápůjčkou techniky. Žáci se výuky účastnili pravidelně, zaslali vypracované úkoly a komunikovali s pedagogy. Žáci ohrožení školním neúspěchem využili nabízené individuální on-line konzultace.

Ve výsledcích vzdělávání se pozitivně projevuje systematická činnost školního poradenského pracoviště. Výchovný poradce, školní psychologka a metodička prevence ve spolupráci s třídními učiteli sledují a vyhodnocují vzdělávání žáků s potřebou podpůrných opatření a poskytují pedagogům a dvěma asistentkám pedagoga metodickou pomoc v procesu vzdělávání. Pro žáky ohrožené školním neúspěchem je zajišťováno pravidelné doučování v ranních a odpoledních hodinách. Velký důraz je kladen na primární prevenci. Škola organizuje besedy s odborníky, adaptační pobyt pro žáky nastupující do 1. ročníků, sportovní a lyžařský kurz. Vážnější negativní jevy v chování žáků se v posledních třech školních letech nevyskytovaly. Školní poradenské pracoviště funkčně spolupracuje s pedagogicko-psychologickou poradnou.

Každoročně škola vydává ročenku představující nejvýznamnější události roku, úspěšné řešitele soutěží a přehled umístění absolventů v daném roce. Ročenka slouží jako reprezentativní přehled činnosti školy za uplynulý školní rok.

Škola žákům nabízí četné volnočasové aktivity zaměřené jak na sportovní vyžití (basketbal, kopaná, gymnastika, kondiční cvičení), tak také na další zájmové vzdělávání (kybernetický, fyzikální kroužek, pěvecký sbor, šachy, modelářský klub, kurzy pro získání jazykového certifikátu, myslivecký a včelařský kroužek), zčásti jsou organizované v součinnosti s místními sportovními organizacemi a Domem dětí a mládeže v Bílovci. Žáci mohou využít školní sportoviště i po vyučování.

Žáci školy se účastní mnoha soutěží, ve kterých dosahují úspěchů na krajské a celonárodní úrovni, a to z matematiky, zeměpisu, v rámci Středoškolské odborné činnosti, v soutěžích v programování, na olympiádách z anglického a českého jazyka, z dějepisu, biologie a chemie. Žáci získávají ocenění na republikové úrovni, např. nejlepší středoškolák v České republice – Cena Učené společnosti České republiky.

Škola vytváří podmínky pro pořádání akcí, jejichž hlavními organizátory a v mnoha případech iniciátory jsou žáci. Tyto akce mají charakter jak vzdělávací, tak kulturní a nemalou měrou přispívají k rozvoji organizačních dovedností žáků a jejich sounáležitosti se školou a místní komunitou. Žáci již mnoho let zpracovávají korespondenční kurz matematiky určený žákům druhého stupně základních škol a odpovídajících ročníků víceletých gymnázií na území České republiky. Žáci přišli také s myšlenkou vzniku matematického memoriálu na počest zesulé pedagožky školy a fotbalového memoriálu jako vzpomínku na spolužáka, který prohrál boj se zákeřnou nemocí. Mezi další tradiční akce se řadí celoškolské hry – celodenní akce určená žákům a pedagogům, tradičně připravovaná třídou v předposledním ročníku, a multižánrový umělecký festival realizovaný v kulturních centrech města a navštěvovaný místní veřejností, na jehož organizaci spolupracují především žáci vyšších ročníků školy.

Vzhledem k matematické historii školy je příznačné, že se zde v letních měsících tradičně koná soustředění vítězů krajských kol Matematické olympiády. Mezi úspěšnými řešiteli jsou také žáci školy. Škola se ve spolupráci s Univerzitou Palackého v Olomouci podílí na organizaci každoroční Mezinárodní matematické olympiády.

Závěry

Vývoj školy

- V období od poslední inspekční činnosti realizované ve školním roce 2014/2015 došlo ke změně ve vedení školy, a to na pozici ředitele a jednoho zástupce ředitele.
- Budova školy prošla podstatnou modernizací.
- Škola na základě svého současného směřování rozvíjí podmínky pro moderní ekologickou výuku.

Silné stránky

- Zapojením žáků do projektové činnosti, kvalitní nabídkou mimoškolních aktivit a úspěšnou reprezentací žáků v soutěžích škola významně podporuje rozvoj schopností a dovedností žáků.
- Velmi dobré materiální podmínky mají pozitivní dopad na kvalitu vzdělávání žáků.
- Žáci školy dlouhodobě dosahují velmi dobrých výsledků při ukončování vzdělávání maturitní zkouškou a v externím testování, jsou úspěšní v soutěžích na celostátní úrovni.
- Intenzivní spolupráce s externími partnery napomáhá k budování podmínek pro další rozvoj široké škály vzdělávacích aktivit žáků.
- Zapojení žáků školy do široké škály ekologických činností podporuje jejich kladný postoj k životnímu prostředí.
- Škola vytváří příznivé klima pro žáky, učitele i zákonné zástupce.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Ve výuce se zatím nedaří ve větší míře účelně aplikovat inovativní vzdělávací metody a postupy, v nižší míře byla uplatňována individualizace pedagogického přístupu a diferenciací učiva vzhledem k individuálním schopnostem a možnostem žáků.
- Ojedinele byly ve výuce zařazovány aktivity vedoucí k rozvoji kritického myšlení a komunikačních dovedností. V menší míře bylo ve výuce využíváno sebehodnocení a formativní hodnocení žáků.
- Kontrolní mechanismy vedení školy nebyly dostatečně účinné v oblasti administrace úrazovosti žáků.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Využívat ve větší míře formy a metody výuky, které povedou k rozvoji kritického myšlení, cílenému formování postojů žáků, účelné sebereflexi a uplatnění diferencovaného přístupu podle individuálních možností žáků.
- Při hodnocení výsledků vzdělávání žáků uplatňovat formativní hodnocení a vytvořit prostor pro sebehodnocení žáků. Tímto směrem plánovat další vzdělávání pedagogických pracovníků a ověřovat následnou aplikaci získaných poznatků ve výuce.
- Při hospitační činnosti zaměřit pozornost na strukturu vyučovací hodiny - především na stanovení a vyhodnocení cíle a získávání zpětné vazby o pochopení a zvládnutí učiva.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 14 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Školní vzdělávací program pro osmileté gymnázium „Škola možností“ platný pro školní rok 2021/2022
2. Školní vzdělávací program pro čtyřleté gymnázium „Vzdělání na cestu dále“ platný pro školní rok 2021/2022
3. Koncepce rozvoje školy 2021 – 2024
4. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2020/2021
5. Ročenka školy pro školní rok 2019/2020 a 2020/2021
6. Plán práce pro školní rok 2021/2022
7. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na školní rok 2021/2022 platný od 31. 8. 2021 včetně individuálních plánů sebevzdělávání jednotlivých pedagogů ve dnech samostudia
8. Roční plán environmentální výchovy na školní rok 2021/2022
9. Záznamy z hospitační činnosti ve školním roce 2021/2022 (vzorek)
10. Zápisy z porad ve školním roce 2021/2022
11. Plány práce a zápisy z jednání předmětových komisí ve školním roce 2021/2022 (vzorek)
12. Krizový plán pro školní rok 2021/2022
13. Minimální preventivní program, školní rok 2021/2022
14. Plán práce školního psychologa ve školním roce 2021/2022
15. Dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (vzorek)
16. Personální dokumentace pedagogických pracovníků (vzorek)
17. Matrika školy vedená ve školním roce 2021/2022 (vzorek)
18. Třídní knihy vedené ve školním roce 2021/2022 (vzorek)
19. Vzorek dokumentace vztahující se k bezpečnosti a ochraně zdraví ve školním roce 2020/2021, 2021/2022
20. Vzorek dokumentace vztahující se k finančním podmínkám školy pro školní rok 2021/2022
21. Vzorek dokumentace k zajištění školního stravování vedená ve školním roce 2021/2022

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Adéla Kulová, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Adéla Kulová v. r.

Mgr. Eliška Birková, školní inspektorka

Mgr. Eliška Birková v. r.

Ing. Magda Dirgasová, školní inspektorka

Ing. Magda Dirgasová v. r.

Mgr. Jana Svačinová, školní inspektorka

Mgr. Jana Svačinová v. r.

Ing. Martina Čaputová, školní inspektorka

Ing. Martina Čaputová v. r.

Bc. Marcela Zahradníková, kontrolní
pracovnice

Bc. Marcela Zahradníková v. r.

V Ostravě 1. 4. 2022

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Pavel Mrva,
ředitel školy

Mgr. Pavel Mrva v. r.

V Bílovci 4. 4. 2022